Zoogeograafiliselt on järgmised tõsiasjad tähelepanemis-väärilised. Aed-roolinnu (*Acrocephalus dumetorum* Blyth) läänepoolsem levimispiir lõpeb Tartu maakonnas (pesitab Hellenurme mõisa pargis); lähemad pesitamiskohad asuvad Pihkva kubermangus. Peaasjalikult Aasias, harva Venemaal, elutsevat rohelist lehelinnukest (*Phylloscopus viridanus* Blyth) ei ole kodumaal lääne pool Tartumaad leitud; selle linnu ettetulemise kohta on andmeid Tartust ning Hellenurmest olemas. Otepääst (Päidlast) on leitud Valdai kõrgendikel elutsev pruunselg-põhjatihane (*Parus atricapillus bianchii* Sar. & Härms); ainukesed uuemad teated punakael-kiuru (*Anthus cervinus* Pall.) kohta Eestis tulevad samalt poolt. Vainukägu (*Upupa epops* L.), kes vähestes paarides Tartumaal (Rõngu, Haaslava) elutseb, ei levi palju põhjasihis. Põhjamaal pesitavate urvalindude (*Acanthis linaria* L.) pesi leidub mõnikord kohati rohkel määral maakonnas (Hellenurme mõisa ümbruses). Lõunamail elutsevat mägivästrikku (*Motacilla boarula* L.) on nähtud Hellenurme mõisa veskipaisu kohal. Tähtis on idapoolse karmiinleevikese (*Erythrina erythrina* Pall.) laialine levimine Tartumaal; selle linnu läänepoolsemad elupaigad asuvad Ida-Preisimaal. Põhjapoolseis peipsi-äärseis suuris metsis pesitab laane-pasknäär (*Perisoreus infaustus* L.); neis metsis võib ehk veel praegugi suvel musta taevahoidjat (*Milvus migrans* Bodd.) näha. Kohati pesitavad puuõõntes niiskemate metsade tihnikuis karvasjalgne kivikull (*Aegolius tengmalmi* Gm.) ja varblas-öökullike (*Glaucidium passerinum* L.). Kastres on isegi väga haruldane jahipistrik (*Falco rusticolus* L.) maha lastud. Endisel ajal pesitasid Tartumaal madukotkas (*Circaëtus gallicus* Gm.) ja kalakotkas (*Pandion haliaëtus* L.); nüüd saame neid harva ainult läbi rändamas näha. Tartumaalt on kindlad andmed olemas, et Venemaa kagupoolseis rohtlaantes elutsev kõrve-jänesekull (*Circus macrurus* Gm.) siin rohkel arvul on pesitanud. Tähtis on lapi kaku (*Strix lapponicum* Sparrm.) ettetulemine Otepääs. Huvi äratab ka lõunapoolse mustlauk-õgija (*Lanius minor* Gm.) pesitamine Hellenurmes ning mõnel sügisel siberi mänsaka (*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos* Brehm) rohkearvuline ilmumine.

Looduse mälestusmärgina elutseb paar merikotkaid (*Haliaëtus albicilla* L.) Kastre-Peravallas — Apna saarel — Ülikooli metskonnas, kus nad selle metskonna juhataja kaitse all seisavad.

I m e t a j a d. 1. Kõige vähem on Tartumaal uuritud k ä s i t i i b s e i d (*Chiroptera*), mispärast teated nende üle puudulikud. Tartu linnas kohtame sagedamate vormidena kõrvukat nahkhiirt (*Plecotus auritus* (L.)) ja põhja-nahkhiirt (*Vesperus nilssoni* Keys.-Blas.). Üle terve maakonna levivad varane nahkhiir (*Vesperugo noctula* (Schreb.)), kahevärviline nahkhiir (*Vesperus discolor* (Natt.)) ja vesinahkhiir (*Vespertilio daubentoni* Leisl.). Teiste liikide esinemine on ainult oletatav.

2. P u t u k a s ö ö j a i s t (*Insectivora*) on siil (*Erinaceus europaeus* L.) ja mutt (*Talpa europaea* L.) harilikud. Sage on ka vesimutt (*Crossopus fodiens* (Pall.)) ja karihiir (*Sorex vulgaris* L.). Viimane avaldab